

ID-DI RETTORAT-ĠENERALI GĦALL-POLITIKI INTERNI
DIPARTIMENT GĦALL-POLITIKI B:
POLITIKI STRUTTURALI U TA' KOEŻJONI
TRASPORT U TURIZMU

KUNDIZZJONIJIET SOĠJALI U TAX-
XOĠĦOL
TAT-TRASPORTATURI TAT-TRASPORT
BIT-TRIQ

STUDJU

Astratt

L-istudju jipprovdi analiżi tal-kundizzjonijiet soċjali u tax-xoġħol ta' sewwieqa professjonali impjegati fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq. Dan jiffoka fuq il-kwistjonijiet soċjali fundamentali li jitqajmu f'dan is-segment tat-trasport, inklużi l-ħinijiet tas-sewqan u l-perjodi tal-mistrieħ kif ukoll aspetti prattiċi li għandhom impatt dirett fuq il-kwalità tal-ħajja tas-sewwieqa, eż. l-iskemi ta' impjeg u l-livelli ta' dħul. Wara analiżi kumplessiva tal-qafas legali, li jinkludi l-leġiżlazzjoni tal-UE rilevanti għad-dimensjoni soċjali tat-trasport tal-merkanzija bit-triq, qed jiġu rrapportati s-sejbiet ta' konsultazzjoni mal-partijiet interessati u mas-sewwieqa.

IP/B/TRAN/FWC/2010-006/Lot1/C2/SC2

2013

PE 495.855

MT

Dan id-dokument ġie mitlub mill-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu tal-Parlament Ewropew.

AWTURI

TRT Trasporti e Territorio Srl – Mr Alessio Sitran, Mr Enrico Pastori

AMMINISTRATUR RESPONSABBLI

Mr Piero Soave
Parlament Ewropew
Dipartiment għall-Politiki B: Politiki Strutturali u ta' Koeżjoni
B-1047 Brussell
E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

ASSISTENZA EDITORJALI

Ms Nóra Révész

VERŻJONI LINGWISTIKA

Original: EN.
Traduzzjonijiet: DE, FR.

DWAR IL-PUBBLIKATUR

Biex tikkuntattja d-Dipartiment tal-Politiki B jew biex tabbona fl-ittra ta' informazzjoni li toħroġ ta' kull xahar jekk jogħġbok ikteb lil: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Il-manuskritt tlesta April 2013.
© Unjoni Ewropea, 2013.

Dan id-dokument huwa disponibbli fl-internet fl-indirizz:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

KLAWSOLA TA' ESKLUŻJONI MIR-RESPONSABILITÀ

L-opinjoni jiet espressi f'dan id-dokument huma r-responsabilità biss tal-awtur u mhux neċessarjament jirrapreżentaw il-pożizzjoni uffiċjali tal-Parlament Ewropew.

Ir-riproduzzjoni u t-traduzzjoni għal raġunijiet mhux kummerċjali huma awtorizzati, dment li s-sors jiġi rikonoxxut u l-pubblikatur ikun mgħarraf minn qabel u mibgħut kopja.

SOMMARJU EŻEKUTTIV

L-ghan ta' dan l-istudju huwa li jinforma lid-dibattitu parlamentari dwar il-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa professjonali fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq, billi jipprovi idea ġenerali tal-legiżlazzjoni tal-UE rilevanti f'dan il-qasam u sommarju tas-sejbiet miksuba permezz tal-eżerċizzju ta' konsultazzjoni li nvolva partijiet interessati (trejdnunjs) u sewwieqa f'xi Stati Membri.

L-istudju joffri analiżi fid-dettall tal-aktar kwistjonijiet u tendenzi urgenti li jolqtu l-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa professjonali. Dan ifittex li jidentifika fatturi li għandha tingħatalhom aktar attenzjoni sabiex tintuża strategija ta' infurzar effettiva li tiżgura aktar rispettt tad-drittijiet soċjali tas-sewwieqa, li min-naħa tagħha tiżguralhom kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol aħjar. F'dan ir-rigward, dan l-istudju jipprovi bażi fattwali aġġornata għad-dibattitu u jressaq il-konklużjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet iffomulati mill-awturi fl-istudju preċedenti tagħhom għall-Parlament Ewropew dwar l-infurzar tal-legiżlazzjoni soċjali tal-UE għas-settur tat-trasport bit-triq professjonali¹.

Legiżlazzjoni tal-UE li għandha impatt fuq il-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa

L-istudju jagħti idea ġenerali tal-qafas legiżlattiv tal-UE attwali li jirregola l-aspetti soċjali (il-ħin tax-xogħol, il-ħinijiet tas-sewqan u l-perjodi tal-mistrieħ) u l-aċċess għas-suq għas-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq (il-Pakkett tat-Trasport bit-Triq), billi jqis ir-*raġunament* wara l-iżviluppi fil-legiżlazzjoni li seħħew fil-livell Ewropew f'dawn iż-żewġ oqsma.

Minħabba n-natura mobbli u internazzjonali tal-operazzjonijiet tat-trasport tal-merkanzija bit-triq, l-istudju investiga liġijiet tal-UE addizzjonali li, għalkemm ma kinux oriġinarjament u speċifikament imfassla għas-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq, għandhom fil-fatt impatt kbir fuq il-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol.

Kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa: valutazzjoni

Il-parti ewlenija tal-istudju hija ddedikata għall-valutazzjoni tal-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa. L-analiżi kienet tiddependi ħafna fuq is-sejbiet tal-proċess ta' konsultazzjoni li kellu fil-mira tiegħu l-partijiet interessati rilevanti (trejdnunjs nazzjonali u żewġ assoċjazzjonijiet mifruxa mal-Ewropa) u s-sewwieqa. Dan irriżulta f'informazzjoni kemm kwalitattiva kif ukoll kwantitattiva dwar il-kwistjonijiet li jolqtu l-aktar direttament l-ambjent tax-xogħol u l-istandards tal-ghajxien tas-sewwieqa professjonali.

Minn meta nbeda l-proċess ta' liberalizzazzjoni fis-snin 1990, is-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq ra tibdil radikali. Il-ftuħ dejjem akbar tas-suq Ewropew irrappreżenta l-fattur ewleni li rriforma mhux biss il-mod ta' kif kien organizzat u strutturat is-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq sa dak iż-żmien, imma wkoll in-natura u l-ispejjeż tas-servizzi pprovduti. Dan it-tibdil ġie enfasizzat aktar wara li l-UE tkabbret bi 12-il Stat Membru ġdid f'żewġ stadji, fl-2004 u fl-2007.

Kif żvela l-istudju, il-proċess ta' liberalizzazzjoni, madankollu, ma kienx akkompanjat minn proċess parallel ta' armonizzazzjoni soċjali fil-kundizzjonijiet tal-impjeg u tax-xogħol;

¹ Imsemmi hawn taht, ara n-nota 8.

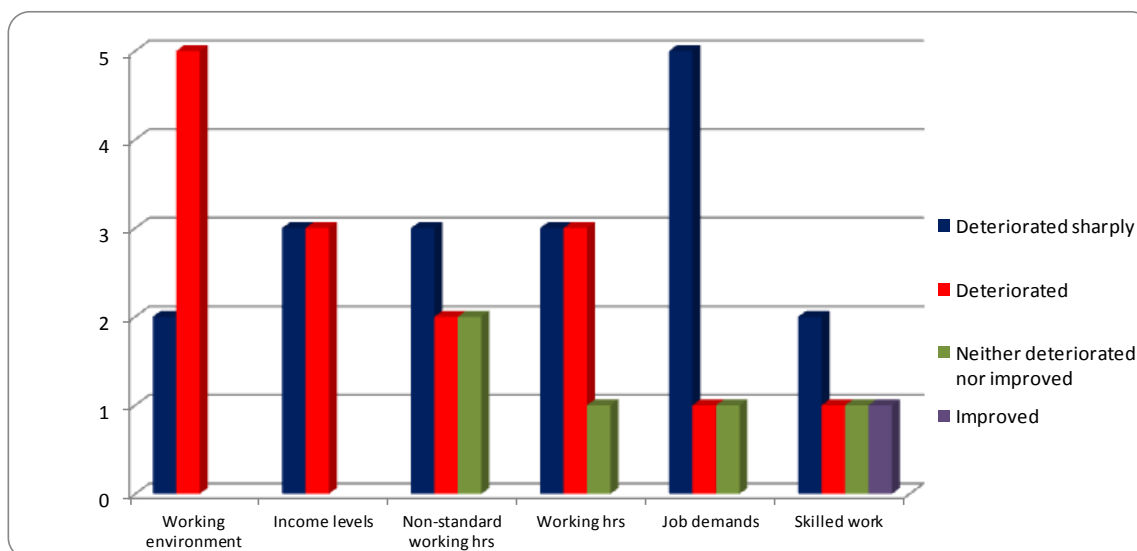
għall-kuntrarju, dawn qed jesperjenzaw tendenza ta' tnaqqis qawwija kumplessiva kemm għas-sewwieqa professjonali residenti kif ukoll dawk mhux residenti².

Jibqgħu jeżistu differenzi kbar fl-istrutturi tas-suq tax-xogħol u soċjali kif ukoll fl-effettività tal-mekkaniżmi ta' infurzar madwar l-Istati Membri tal-UE. Dawn id-disparitajiet joħolqu distakk li jista' jwassal sabiex kumpaniji tat-trasport jitheggu jadottaw kompetizzjoni żleali u prattiki ta' dumping soċjali (bħal, pereżempju, "kumpaniji kaxxa tal-ittri", l-użu ta' sewwieqa li jiddikjaraw b'mod falz li jaħdmu għal rashom, skemi ta' impjeg ibbażati fuq ir-rendiment), minflok ma jipprovdu opportunitajiet għal tkabbir soċjali u ekonomiku.

Dawn il-prattiki ingusti huma sintomi ta' tnaqqis aktar ġenerali fl-istandards fil-professjoni tas-sewqan, jiġifieri ambjent tax-xogħol li sejjer lura u passi rigressivi f'dak li jikkonċerna l-livelli ta' dħul, il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja, id-domandi tax-xogħol u l-istandards tal-għajxien. Madankollu, għandu jiġi enfasizzat li l-prattiki żleali u l-abbużi msemmija hawn fuq jikkontribwixxu ħafna wkoll għal kundizzjonijiet tal-għajxien u tax-xogħol tas-sewwieqa aktar prekarji, kif jixhdu s-sejbiet tal-konsultazzjoni u l-eżempji rrapportati f'dan l-istudju għal xi Stati Membri.

Dawn is-sejbiet huma appoġġati mill-feedback ipprovdut kemm mill-partijiet interessati kif ukoll mis-sewwieqa. Kif jidher mid-dejta miġbura, il-partijiet interessati jqsu b'mod partikolari l-**ambjent tax-xogħol** (inkluż livell oġhla ta' diskriminazzjoni bejn is-sewwieqa tal-UE15 u l-UE12), id-**domandi tax-xogħol** (jiġifieri aktar flessibilità fix-xogħol kif ukoll ammont akbar ta' attivitajiet mhux relatati mas-sewqan) u l-**livelli ta' dħul** (jiġifieri tnaqqis kontinwu fil-livelli tas-salarju tas-sewwieqa) bħala l-komponenti soċjali fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq li marru l-aktar lura matul l-aħħar ħames snin.

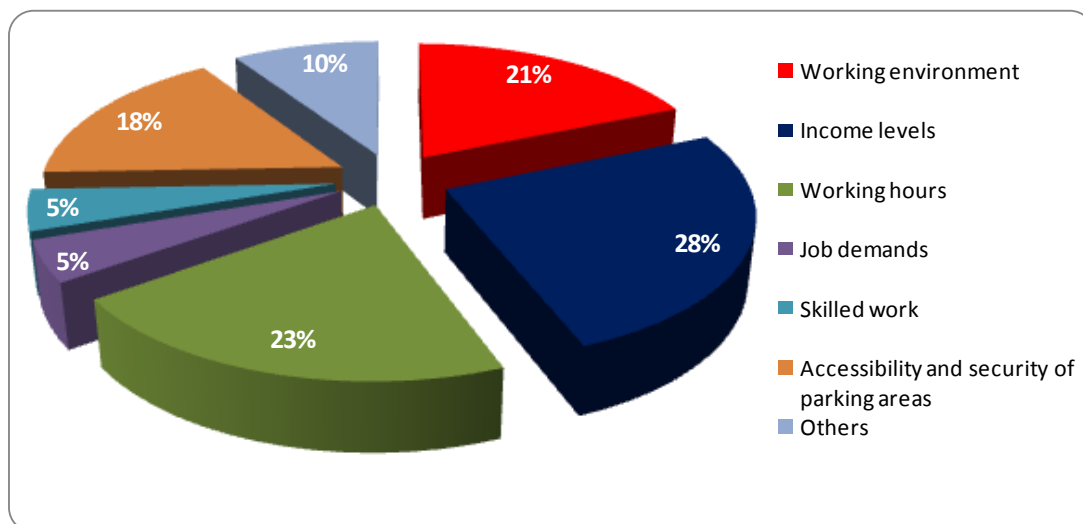
Grafika 1: Elementi li marru l-aktar lura matul l-aħħar ħames snin

Sors: Kumpilazzjoni mill-awturi.

Is-sewwieqa jerggħu jtennu l-fehim u l-perspettiva tal-partijiet interessati, billi jpoġġu enfasi partikolari fuq it-tnaqqis fil-livelli tal-paga, segwit minn żieda fin-numru ta' sigħat ta' xogħol, l-ambjent tax-xogħol li mar lura, u nuqqas ta' aċċessibilità u sigurtà tal-parkeġġi. Is-sewwieqa tal-UE15 huma milquta b'mod partikolari minn din it-tendenza ta' tnaqqis, skont huma, prinċipalment minhabba li l-kumpaniji tat-trasport jirrikorru għal persunal orħos mill-Ewropa tal-Lvant.

² Sewwieqa mhux residenti huma sewwieqa li jaħdmu minn pajjiż li mhuwiex dak tal-origini tagħhom.

Grafika 2: Evalwazzjoni tas-sewwieqa tal-aspetti li marru l-aktar lura matul l-aħħar ħames snin

Sors: Kumpilazzjoni mill-awturi.

Skont il-partijiet interessati, l-infurzar huwa qasam partikolarment problematiku fejn huwa mixtieq li jithegġeg l-intervent tal-UE bil-għan li jiġu stabbiliti mekkaniżmi ta' kontroll aktar effettivi fl-Istati Membri kontra dawk l-imprizi tat-trasport li huma responsabbli għal prattiki ta' impjeg illegali jew żleali. Hija meħtieġa aktar armonizzazzjoni tal-prattiki ta' infurzar, is-sanzjonijiet u l-penalitajiet madwar l-Istati Membri tal-UE f'dan il-qasam sabiex jingħeleb il-qafas attwali li jippermetti li l-istandards tal-infurzar ikunu differenti b'mod sinifikanti, jew li l-infurzar ma jingħatax l-istess prijorità, fil-pajjiżi tal-UE kollha.

Tabella 1: Kwistjonijiet kritiċi oħra identifikati mill-partijiet interessati fir-rigward tal-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq³

Kwistjoni	Kemm hija importanti
Skemi ta' impjeg illegali/ingusti li joħolqu dumping soċjali (inklużi 'kumpaniji kaxxa tal-ittri')	*****
Nuqqas ta' infurzar u kontrolli	*****
L-armonizzazzjoni soċjali madwar l-Istati Membri tal-UE27 għadha ferm lura milli tintlaħaq	****
Operazzjonijiet ta' kabotaġġ illegali	****
Kwalità ta' faċilitajiet tal-mistrieħ u faċilitajiet apposta	***
Ħinijiet tas-sewqan u perjodi tal-mistrieħ	**

Sors: Kumpilazzjoni mill-awturi abbażi tas-sejbiet tal-konsultazzjoni tal-partijiet interessati.

³ Il-valuri għal "kemm hija importanti" ġew iddeterminati b'mod kwalitattiv mill-awturi tal-istudju abbażi ta' kemm huma importanti għal intervent legiżlattiv. Dawn il-valuri ma jirriflettux ġudizzju fuq l-importanza ta' kull entrata unika, imma pjuttost fuq il-prijorità għal azzjoni futura. Peress li sa ċertu punt il-legiżlazzjoni eżistenti dwar il-ħinijiet tas-sewqan u l-perjodi tal-mistrieħ, fundamentalment, qed tiġi rrispettata u infurzata, il-ħtieġa għal aktar intervent f'dawn l-oqsma hija anqas urgenti meta mqabbla ma' kwistjonijiet oħra identifikati mis-sewwieqa u l-partijiet interessati.

Konkluzjonijiet prinċipali

L-implikazzjoni ta' tali raġunament, kif ukoll konkluzjoni ewlenija ta' dan l-istudju, hija li d-direzzjoni li s-suq tat-trasport tal-merkanzija bit-triq evolva fiha minn meta nbeda l-proċess ta' liberalizzazzjoni fis-snin 1990, ma nkludietx konvergenza bejn aktar kompetizzjoni u proċess parallel ta' armonizzazzjoni soċjali madwar l-Istati Membri tal-UE fil-kundizzjonijiet tal-impjieg u tax-xogħol għall-ħaddiema tat-trasport tal-merkanzija bit-triq.

Id-differenzi f'termini tal-istrutturi tas-suq tax-xogħol u soċjali fost il-pajjiżi tal-UE jibqgħu kbar ħafna, u, b'mod speċjali fil-preżenza ta' mekkaniżmi ta' infurzar dgħajfa jew mhux effettivi, dan jista' jwassal biex kumpaniji tat-trasport inġusti jadottaw kompetizzjoni żleali u prattiki ta' dumping soċjali. Dan jikkontribwixxi b'mod negattiv għat-tendenza ta' tnaqqis attwali li qed isofri minnha s-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq illum il-ġurnata.

Għal darba oħra, l-infurzar jibqa' miżura ewlenija li permezz tagħha jista' jintlaħaq l-oġġettiv ta' kundizzjonijiet tax-xogħol armonizzati, flimkien ma' fehim u applikazzjoni komuni tar-regolamenti rilevanti, appoġġati minn definizzjoni aktar uniformi tal-ksur u l-penalitajiet assoċjati miegħu.

Sommarju tar-rakkomandazzjonijiet

Is-sejbiet ta' dan l-istudju jappoġġaw għadd ta' rakkomandazzjonijiet, li jistgħu jipprovdu ftit gwida għal oqsma speċifiċi fejn jista' jkun meħtieġ aktar titjib fil-kundizzjonijiet soċjali u tax-xogħol tas-sewwieqa professjonali. B'riżultat ta' dan, l-awturi jirrakkomandaw li tingħata attenzjoni speċjali għall-kwistjonijiet li ġejjin:

- **Tishiġ tal-mekkanizmi ta' infurzar fl-Istati Membri.** Dan ikun jeħtieġ li jiżiedu l-kontrolli u l-mekkanizmi ta' infurzar eżistenti u jsiru aktar effettivi, u jista' jinkludi abbozz ta' direttiva dwar l-infurzar *ad hoc* biex tappoġġa l-applikazzjoni tar-Regolamenti (KE) Nri 1071/2009 u 1072/2009. Barra minn hekk, il-miżuri ta' infurzar jista' jkollhom fil-mira tagħhom il-ligijiet tax-xogħol u soċjali fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq, bħar-Regolament (KE) Nru 593/2008 (ir-Regolament Ruma I), pereżempju permezz ta' kontrolli kongunti mill-awtoritajiet tal-infurzar u tax-xogħol tat-toroq.
- **Introduzzjoni ta' valutazzjonijiet tal-impatt tal-infurzar.** Dawn jistgħu jiġu introdotti bil-għan li jissahħaħ b'mod sinifikanti l-lat tal-infurzar tal-legiżlazzjoni tal-UE, filwaqt li l-Istati Membri jithegħgu jerfgħu r-responsabilità tagħhom f'dan il-qasam. Dawn għandhom jakkompanjaw kull proposta legiżlattiva sabiex jiġi evalwat u stmat l-impatt li l-miżuri applikati jkollhom fuq l-infurzar tal-proposta wara li l-legiżlazzjoni tal-KE tidhol fis-seħħ.
- **Introduzzjoni ta' mekkaniżmi ta' rappurtar dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva 96/71/KE dwar l-impjieg tal-ħaddiema.** L-infurzar jista' jsir aktar effettiv jekk jiġi appoġġat minn dejta u informazzjoni aġġornati b'mod kostanti dwar l-istat tal-implimentazzjoni tad-diversi normi. Dan jista' jkun il-każ għad-Direttiva 96/71/KE dwar l-impjieg tal-ħaddiema billi tiġi inkluża dispożizzjoni għal mekkaniżmu ta' rappurtar fir-Regolament (KE) 1072/2009 li jeħtieġ li kull Stat Membru jinforma lill-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva 96/71/KE u għad-direttiva prospettiva ta' infurzar tal-impjieg tal-ħaddiema – li bħalissa qed tiġi diskussa proposta għaliha⁴ fl-ewwel qari fil-PE.

⁴ PE, Kumitat EMPL, Rapport (2012/0061(COD)) (Rapporteur MPE Danuta Jazlowiecka).

- **Tishiĥ tal-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u bejn l-awtoritajiet differenti tal-istess Stat Membru.** Dan jista' jintlaħaq billi jiġi ffaċilitat l-iskambju tal-informazzjoni u l-aħjar prattiki, jithegġeg it-taħriġ tal-uffiċjali tal-infurzar u jingħata appoġġ għal programmi ta' taħriġ miftiehma. Barra minn hekk, dan jista' jinkludi wkoll l-estensjoni tal-kompetenzi tal-korp ta' kollegament intrakomunitarju stabbilit mid-Direttiva 2006/22/KE.
- **Estensjoni tal-applikazzjoni tar-regoli dwar il-kabotaġġ għad-Direttiva 96/71/106.** Dan jista' jeħtieġ li jiġi emendat ir-Regolament (KE) 1072/2009 bil-għan li jiġu eliminati l-eċċezzjonijiet u li r-regoli dwar il-kabotaġġ isiru aktar faċli biex jiġu implimentati.
- **Holqien ta' reġistru Ewropew tal-kumpaniji tat-trasport.** Dan ir-reġistru jinkludi lista sewda ta' dawk il-kumpaniji li nstabu responsabbli għal prattiki illegali jew żleali. Dan jista' jiġi integrat fis-sistema li tikklassifika r-riskju li l-Istati Membri huma meħtieġa jintroduċu fir-rigward ta' impriži li jiksru r-regoli tal-UE dwar il-hinijiet tas-sewqan u l-perjodi tal-mistrieħ.

Minbarra s-suggerimenti ta' hawn fuq, qed jiġu proposti aktar rakkomandazzjonijiet, bil-għan li jitkompla x-xogħol ta' monitoraġġ u valutazzjoni komparattiva fir-rigward tal-kwalità tal-parkeġġi (inkluż stħarriġ kull sentejn li jkejjel l-opinjonijiet u l-perċezzjonijiet tas-sewwieqa professjonali dwar il-professjoni tagħhom u l-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-għajxien tagħhom) u li jiġu implimentati kampanji ta' kuxjenza u informazzjoni bil-għan li jinformaw lis-sewwieqa dwar parkeġġi li huma aċċessibbli faċilment, ta' kwalità tajba u siguri. Dawn il-kampanji għandu jkollhom fil-mira tagħhom ukoll l-iżbilanċ persistenti bejn is-sessi fis-settur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq.